آشنایی با عملیات نصر 7

در خردادماه سال 1366، همزمان با انجام «عملیات نصر 4» در محور ماووت، نیروی زمینی سپاه به «قرارگاه قدس» ماموریت داد «عملیات نصر 7» را در منطقه عمومی سردشت و روی ارتفاعات جنگلی بانی‌گدار منافقین (نامگذاری ارتفاع به وسیله سازمان رزم خودی انجام شده) و چهارقلو با هدف مسدود کردن تنگه و رسیدن به رودخانه گلاس، انجام دهد.

به این منظور، «لشکرهای 27 حضرت رسول (ص) و 7 ولی‌عصر (عج)» در نظر گرفته شدند. اما بررسی منطقه از جنبه عملیاتی روشن ساخت که این یگان‌ها برای انجام عملیات کافی نیستند و به توان بیشتری نیاز است. از این رو، منطقه عملیاتی محدودتر شد و ارتفاعات فرفری و کله قندی در جنوب ارتفاع «دوپازا» برای انجام یک تک محدودی انتخاب شدند تا زمینه برای عملیات بعدی فراهم شود.

- شهدای دفاع مقدس / چهره‌های دفاعی ایران / نهادهای دفاعی ایران / تجهیزات دفاعی ایران / دفاع مقدس

پس از «عملیات نصر5»، لشکر 27 حضرت رسول (ص) سپاه پاسداران در خط پدافندی این عملیات مستقر شد تا به کمک «تیپ 18 الغدیر» در منطقه پدافند کند. لشکر27 حضرت رسول (ص)، سپس عملیات بر روی ارتفاع دوپازا را به قرارگاه قدس پیشنهاد کرد که با آن موافقت شد و بدین ترتیب، عملیات نصر 7 در دستور کار قرار گرفت.

هدف عملیات

مهم‌ترین هدف‌های تاکتیکی این عملیات عبارت بودند از خارج کردن منطقه عمومی سردشت از دید و تیر دشمن و در نتیجه قطع آتش مؤثر دشمن روی منطقه، ایجاد خط پدافندی مناسب در طول مرز به دست آوردن جای مناسب برای انجام عملیات‌های بعدی.

موقعیت منطقه

ارتفاع دوپازا (2791 متر) به عنوان بلندترین ارتفاع منطقه در امتداد سلسله ارتفاعات دوپازا در 13 کیلومتری غرب سردشت در خط نوار مرزی قرار دارد. دوپازا از شمال به دو ارتفاع «اسپیدان» و «بلفت»، از جنوب به ارتفاعات «لک‌لک»، شهید زین‌الدین، «کله‌قندی» و «فرفری» محدود می‌شود و از شرق به کوههای «رستم آلبان» و «کانی رش» و در غرب به «دشت قلعه دیزه» و «شهر قلعه دیزه» عراق منتهی می‌شود.

وضعیت دشمن

منطقه عملیاتی در قلمرو سپاه یکم ارتش عراق قرار داشت. در آن منطقه،« لشکر 24» و «گردان 49 زرهی» با 30 تانک و شش گردان توپخانه مستقر بودند. علاوه بر این، چهار گردان به عنوان احتیاط منطقه وظیفه داشتند از یگان‌های در خط پشتیبانی کنند.

به دلیل اهمیت ارتفاعات دوپازا و نقش آن در تسلط بر منطقه، دور تا دور ارتفاعات، کانالی به عرض 50 سانتی‌متر و به ارتفاع دو متر حفر شده بود. افزون بر این، استفاده از استحکامات شامل سیم خاردار، مین و برخی مواضع دیگر، خط پدافندی دشمن را بیشتر تقویت کرده بود. به ویژه پس از عملیات نصر 5 که حساسیت بیشتر دشمن را در پی داشت، لشکر 24 تلاش می‌کرد از تحرکات خودی در این محور و هدف‌های آن آگاهی یابد، از این رو نسبت به تک خودی حساسیت داشت و به همین دلیل خط دشمن با دو گروهان و جابه‌جایی تیپ 18 و تیپ 114 و برخی اقدامات دیگر، تقویت شد.

طرح مانور

طرح‌ریزی عملیات همراه با اقدامات اولیه به رغم دشواری‌های آن، به ویژه تسلط و اشراف دشمن بر تحرکات نیروهای خودی، نتیجه گرفت. عملیات در دو مرحله طرح‌ریزی شد، به این شکل که در مرحله اول، تصرف ارتفاعات مهم دوپازا و یالهای آن، تپه شاهمرادی و تصرف یال ارتفاعات بلفت (خودی) مورد تاکید قرار گرفت. همچنین تصرف ارتفاع بلفت (عراق) برای مرحله دوم در نظر گرفته شد. با توجه به اهمیت عملیات در مرحله اول، لشکر 31 عاشورا، لشکر 27 محمدرسول‌الله (ص) و تیپ 18 الغدیر تامین اهداف عملیات را در این مرحله به عهده داشتند و برای مرحله دوم تیپ 29 نبی‌اکرم (ص) در نظر گرفته شد.

سازمان رزم

نیروی زمینی سپاه انجام عملیات نصر 7 را به عهده داشت. برای این منظور به قرارگاه قدس ماموریت داده شد که به آماده‌سازی و انجام عملیات اقدام کند. از این رو، لشکرهای 31 عاشورا و 27 حضرت رسول (ص) و نیز تیپ‌های 29 نبی‌اکرم (ص) و 18 الغدیر به قرارگاه قدس واگذار شدند.

یگان‌های عمل کننده در این عملیات عبارت بود از لشکر 27 حضرت رسول (ص) با پنج گردان، لشکر 31 عاشورا با سه گردان، تیپ 18 الغدیر با سه گردان و تیپ 29 نبی‌اکرم (ص) با سه گردان. مهندسی، توپخانه دفاع ضدهوایی، هوانیروز، بهداری و برخی دیگر از واحدهای پشتیبانی کننده نیز در سازمان عملیاتی لحاظ شده بودند.

شرح عملیات

در ساعت 2:30 بامداد روز 14 مرداد 1366 بامداد،عملیات نصر 7 آغاز شد و تا صبح،سلسله ارتفاعات دوپازا،یال ارتفاع بلفت،ارتفاع صخره و یال ارتفاع دوپازا به تصرف نیروهای خودی درآمد.دشمن با مشاهده عزم رزمندگان،پس از کمی مقاومت،اقدام به عقب‌نشینی کرد، تنها در دو نقطه دشمن مقاومت بیشتری از خود نشان داد که درهم شکسته شد که این دو منطقه عبارت بودند از: ارتفاع پشت قله اصلی در محدوده لشکر 27 حضرت رسول (ص) و چهارمین ارتفاع واقع در منتهی‌الیه شمالی دوپازا در محور لشکر 31 عاشورا.

مساله قابل ملاحظه در این عملیات تلفات بسیار اندک نیروهای خودی در حین حمله به دشمن بود. به گونه‌ای که لشکر 27 حضرت رسول (ص) تا صبح عملیات، تنها یک شهید داشت. این مساله نشان دهنده غافلگیر شدن دشمن بود. از حدود ساعت 10 صبح، دشمن در چند محور اقدام به پاتک کرد که سرکوب شد. در این میان، آتش و تعرض دشمن به جناح چپ بیشتر جلب

توجه می‌کرد،از این رو فرمانده قرارگاه قدس به تیپ 33 المهدی دستور داد وارد منطقه شده و در کنار تیپ 18 الغدیر قرار گیرد.

بر اساس طرح مانور،تیپ 29 نبی‌اکرم (ص) در شب دوم،مرحله دوم عملیات را به منظور تصرف ارتفاع بلفت آغاز کرد و در همان ساعات نخست درگیری موفق شد قله اصلی این ارتفاع را آزاد کند. پس از این،جنگ برای تصرف سایر مواضع دشمن در ارتفاع ادامه یافت و با کمک آتش پشتیبانی، پیشروی‌های بعدی صورت گرفت و تا صبح، ارتفاع بلفت به طور کامل تصرف شد.

صبح روز اول و روزهای بعد (تا 23 مرداد 1366) دشمن 10 بار به ارتفاع بلفت حمله کرد اما تمام آنها با مقاومت رزمندگان اسلام، درهم شکسته شد و منطقه تصرف شده تثبیت شد.

نتایج

در این عملیات تمام هدف‌های مورد نظر تصرف شد و دشمن پس از 9 روز تلاش و حمله به مواضع تصرف شده، نتوانست موفقیتی به دست آورد. در این عملیات 250 تن از نیروی دشمن به اسارت درآمدند و بر اساس اطلاعات به دست آمده، تمامی یگان‌های دشمن که در منطقه حضور داشتند، 50 تا 60 درصد متحمل تلفات شده بودند. در سه روز نخست عملیات (14 تا 16 مرداد 1366) از نیروهای خودی، 733 تن مجروح و 175 تن به شهادت رسیدند.

منبع: ایسنا